

Csernus nem hisz a könnyeknek

Úgy négyszázan hallgatták meg múlt szerda este a művelődési központ színháztermében Csernus doktort. Nem tudom úgy 399-en mit csináltak előadás után, én alig vártam, hogy hazaérjek és magam elé rendeljem 15 és 18 éves gyerekeimet, és amúgy csernusosan felszólítsam őket: Mondjatok olyat, ami pozitív dolog a felnőttekben!

A kisebbik, a fiú azonnal rávágta: Azt tartom elismerésre méltónak bennetek, hogy már közel 18 éve elviselitek a nővéremet. A nővére megadóan egyetértett, mert tudja, hogy ebben a családban mindenkinek el kell viselni a rissz-rossz poénokat is. Megpróbáltam hát egy kicsit keményebben fellépni, mint azt röviddel azelőtt a színpadon állótól láttam, de válasz nem érkezett. A fiú megmagyarázta, hogy halmazelméletileg egyetlen olyan tulajdonság van, ami minden felnőttre igaz, mégpedig az, hogy felnőtt.

Tovább! – mondtam, ahogy tanultam dr.Csernustól. Tovább! Mire a fiam továbbállt. Ekkorra teljesen kiestem a szerepből, és szinte könyörögtem a lánynak, hogy legalább egyet mondjon, mire ő gyanakodva kérdezte: *Anyá honnan jössz te most tulajdonképpen?*

– A Csernusról.

– És mit mondott az a Csernus?

– Az előadása címe az volt, hogy Értékem a gyermekem, de ő azt mondta, először azt kell tisztázniuk a szülőnek, a felnőttnek, hogy én, önmagam mennyire vagyok önmagam értéke. Feltette a kérdést, hogy mi felnőttek mennyire mutatunk hitelt és emberi példát a gyerekeinknek. Merthogy egy neves pszichológus azt mondta neki, mostanában kezdenek rájönni, hogy szavakkal nem lehet nevelni, csak példamutatással.

– *Nem mondd!/? Kezdenek rájönni?* – jegyezte meg a tisztelet minden jele nélkül a lány, de kíváncsi volt a folytatásra.

– Felhívott a színpadra két bátor jelentkezőt, egy 16 éves fiút és egy 18 éves lányt és az ő válaszaikon keresztül mutatta be azt, amit egy másik felmérése is bizonyított, hogy a gyerekek nem tudnak felnézni a felnőttekre. Egyszer 250 gyereket kérdezett meg erről, közülük mindössze öten mondták azt, hogy a szüleik mintaként szolgálnak számukra. Szerinte az emberek többsége az érzelmei terén nem mer felnőni. Nem fontos számunkra az érzelmi intelligencia, nem vagyunk hajlandók beszélni az érzelmeinkről, nem merünk szembenézni a megoldatlan problémáinkkal. Elégedetlenek, görcsösek vagyunk, ez feszültséget szül, amitől pedig boldogtalanok leszünk. És ezt programozzuk a gyerekeinkbe. Azt mondta a Csernus doktor, hogy az érzelmileg éretlen felnőtt elhárítja magától a saját sorsával szembeni felelősséget, a környezetet teszi hibássá az eltolt életéért. A szülő, aki valamilyen konfliktust nem tud megoldani a saját életében, szembesül majd ugyanazzal a problémával a gyereke életében.

– *Hm, hm* – konstátálta hallgatóm a fentieket, s szeme egyre kezebbre nyílt.

– Azt hiszem nem nagyon tetszett neki ez a cím, hogy Értékem a gyermekem. Kijelentette, ilyet az mond, aki birtokolni akarja a gyerekét, aki pedig csak kölcsönben van nála. Szerinte kétféleképpen rontjuk el a gyerekeinket. Az egyik mikor a szülő mindent megold a gyere-

ke helyett. Ebben az esetben anyátlan, apátlan valaki lesz a gyerek, ugyanis az önbizalmat a sikerélmény adja. Márpedig ha mindent megoldunk a gyerek helyett, akkor a sikerélmény lehetőségét vesszük el tőle. A gyerekek csúnyán ráfázik, ugyanis apukából, anyukából előbb-utóbb hamu és por lesz.

A másik hiba az, ha óriási szabadságot adunk a gyerekeknek, elhárítjuk a felelősséget, miközben ilyeneket mondunk: Ó mi nagyon jól megértjük egymást a gyerekekkel, a lányom a legjobb barátom.

– *Na és a sok felnőtt, aki hallgatta az előadást, mit érzett?* – kérdezte a velem szemben ülő kísérleti alany, miután jót nevetett a fenti kijelentés kettőnk kapcsolatában létező valószínűtlenségén.

– Azt hiszem, nem én voltam az egyetlen, aki jó mélyen bele-süppedt a székébe. Főleg, mivel nem valami méz-máz stílusban fejtette ki: Csak annyit kap valaki vissza az élettől, amennyit belefektet. Minden tekintetben – mondja ő. Míg valami nincs ki-mondva, addig nem lehet rajta változtatni. És nem elég csak ki-mondani, de vállalni kell a felelősséget. Feltenni a kérdést: Mi-ért hagytam magam? Hogyan másszak ki ebből a helyzetből? Mindez fájdalmas, de ez a fejlődő felelősség Csernus doktor szerint. És ne bazsalyogj, mert megmondta, hogy ez a gyerek felelőssége is.

– *És mi ezzel a baj?*

– Végül is semmi. Csak az zavart nagyon, hogy – a nézőtérről úgy tűnt – az előadás hatásossága érdekében jól megnyagatta azt a két gyereket. Főleg a lányt hozta igen kellemetlen helyzetbe. Érezhetően nem volt hajlandó semmi tapintatra, és egy mákszemnyit sem akart megértő lenni.

– *Leordította a lányt?*

– Azt hiszem ti így mondanátok. De állítólag működik a módszere. Előtte az interneten olvastam, hogy a Lipót-mezőn, ahol dolgozik, a hozzáforduló drogos fiatalok ötven százalékát úgy hozza rendbe, hogy azok bizonyítottan megváltoztatják az életvitelüket.

– *Nekem akkor se mondja senki, hogy bárkit is meg kell alázni ahhoz, hogy segítsenek neki.*

– Az emberek olyan mélyen alszanak.

Valahogy fel kell ébreszteni őket.

– *Lehet másképpen is. Például a nyomorultakban Bienvenu méltóságos úr. Akitől a Jean Valjean ellopta az ezüst evőeszközöket. Mikor a csendőrök visszavitték hozzá a volt gályarabot, nem feljelentette a tolvajt, hanem odaadta neki a két gyertyatartót is azzal, hogy: Ezeket itt felejtetted. És szerintem Jean Valjean éppen ettől lett később jó ember.*

– De kislányom! A nyomorultak az egy regény...

Nálunk így ért véget ez a beszélgetés. Nem tudom úgy 399-en mit gondolnak. Biztosan van aki egyetért dr. Csernussal, van aki egyáltalán nem. Mondhatunk ezt-azt a stílusáról és a személyiségéről, de olyat aligha, amivel előtünk még ne szembesítették volna. Van kritikusa elég. Egy biztos, mi, akik hallottuk őt Szarvason a művelődési központ színháztermében, már sohasem leszünk olyanok, mint akik nem hallották őt, például Szarvason a művelődési központ színháztermében.

A fórumot, melynek előadója dr. Csernus Imre pszichiáter, addiktológus volt a HEFOP 2.1.6. Sajátos nevelési igényű tanulók integrált nevelése címen meghirdetett pályázat keretében rendezték meg 2007. január 24-én, szerdán Szarvason a Vajda Péter Művelődési Központban.